

В ДАРУНОК - ПІСНЮ

Згідно з старовинною легендою, Бог роздавав кожній нації в дарунок здібності та таланти, які характеризували б дану націю, за які вона була б відома, за якими б пізнавали та розрізняли один народ від іншого. Приступаючи до кінцевих роздач, Бог усвідомив собі, що забув про одну націю – Україну! Отож, щоб виправити цей недогляд, Бог сказав українцям: “Я дам Вам особливий дарунок – Здібність до Пісні! Ви будете відомі по цілому світі за багатство ваших прекрасних пісень. Ваші пісні принесуть розраду і заспокоєння в час горя, радість в час перемоги. Вони будуть звеличувати сотворення і життя. У вашій пісні ви виражатимете свої надії і бажання. Ваші пісні ушляхетнять і збагатять людський дух. Вони будуть збуджувати, з’єднувати та давати силу в час нещастя, навчатимуть та будуть дороговказом. Ваше минуле, ваша спадщина буде збережена у ваших піснях. Так довго, як ви будете плекати цю здібність до пісні, вас ніхто не переможе.”

Українці завзято взяли до цього

особливого подарунку. У результаті цього їхня пісенна творчість стала безмежною. На думку критиків, ці пісні є привабливі та безмірні у красі як змісту так і мелодійності. Спів став і далі є улюбленою розвагою серед українців - чи то сольне виконання, чи гурту, а чи хору. Не дивно тоді, що давнє прислів’я гласить: “Де три українці зійдуться, там хор”. Так століттями пісня відігравала важливу роль в житті українців, де б вони не були, куди б вони не мандрували.

Перші українські емігранти, прибувши до Америки, привезли з собою мало матеріальних цінностей. Це були убогі, злиденні люди, які приїхали до Америки, щоб покращити своє життя та допомогти рідним у старім краю. Однак, вони дещо привезли з собою, а це спогади про рідне село, традиції, за якими жили, які були повні співи та музики, особливо в свята та у час важливих подій в житті, таких, як, скажімо, весілля. Вони згадували свою церкву, в якій молилися та співали. Так один із перших диригентів українських хорів в Америці Теодозій Касків (1878-1973) сказав:

“І знали ми, що в найгірших злиднях

мали ми одного вірного й могутнього друга: нашу пісню... З нею ми вийшли зі старого краю, і її зачали насаджувати в новім світі, як тільки сюди дісталися”.

Зорієнтувавшись у новім краю, українські емігранти почали творити свої громади. У скорім часі заснували свої церкви, вважаючи це найважливішою справою. Заснувавши церкви, виявилась потреба організувати церковні хори. З часом українські еміграційні громади зорганізували не тільки хори, але також оркестри, театральні гуртки для постановки музичних спектаклів, читальні, танцювальні гуртки та вечірні школи. Церковні хори співали не тільки під час Служби Божої але також виступали на різних громадських okazях. Бажаючи познайомити американців з українською пісню, організували концерти загального характеру для ширшої публіки. Перші диригенти українських хорів в

з 1919 по 1962 рік, Теодор Онуфрик (1891-1987): “постановив собі йти з українською пісню на американську сцену, між чужинців Американців і обзнайомлювати їх з нашою культурою і мистецтвом та розповсюджувати добру славу про нашу церкву, обряд, літургічну пісню і про наш український наріз узагалі”. Під керівництвом Т. Онуфрика хор провів 300 виступів.

У нашій Бібліотеці маємо невелику колекцію фотографій церковних хорів різних парафій та хорових сценічних виступів за період від 1900 по 1930-і роки. На жаль, хоча знаємо імена окремих диригентів, але більше докладної інформації про них немає. З соромом треба сказати, що це через недбалість на байдужість української громади до архівної справи. Ці перші диригенти дали під-

Америці були напів-професійні, але талановиті особи. Більшість з них були вишколені на дяковчителів, проте постійно удосконалювали своє знання додатковим навчанням. З роками професійні диригенти перебрали провід хорів. І хорове мистецтво дійшло до неабияких висот, коли Олександр Кошиць (1875-1944), світової слави композитор та диригент, прибув до Америки та працював з українськими хорами Нью-Йоркської та Нью-Джерської округи аж до переїзду в Канаду 1941 року.

Багато інформації про ранні хори та концерти подавала українська газета “Свобода”. У номері за 6-е червня 1894 року читаємо про отця Т. Обушкевича (1841-1924) і про його невтомну працю в організуванні хорів та оркестрів “і оттак показав тутейшим народам всю красу, милозвучність і пориваючу силу руської (української) пісні”. Згодом подібні думки висловив диригент хору церкви Св. Юра в Нью Йорку, де був диригентом

валину українському хоровому мистецтву в Америці. Сьогодні ми навіть не зможемо віддати їм і їхній праці належне признание, бо не збереглися матеріали про них, крім кількох винятків. Я надіюся, що може знайдуться ще особи, які мають фотографії та матеріали про українські хори та диригентів в Америці. Дуже прошу: не викидайте нічого. Краще пришліть їх до нашої бібліотеки, чим скоріше. Кожна найдрібніша інформація може стати придатною для відтворення діяльності відданих людей, які працювали для однієї цілі – збереження та популяризації цього особливого дарунку, який ми успадкували - *Пісенний Талант!*

Любов Волинець

